006

BELÜGYMINISZTÉRIUM

SZOLGÁLATI HASZNÁLATRA!

12.200/1964.

11

Módl.: 14/1975 szkat

A [illegible] MEGSZŰNT az 1935. [illegible] 28. § ára figyelemmel

10-11/101/1964

KÖRZETMEGBIZOTTI SZABÁLYZAT

HK 2/1978

A BELÜGYMINISZTÉRIUM II. FŐCSOPORTFŐNÖKSÉG KIADVÁNYA

1964.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /1

BELÜGYMINISZTÉRIUM

SZOLGÁLATI HASZNÁLATRA!

12.200/1964.

A MINŐSÍTÉS MEGSZŰNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

KÖRZETMEGBIZOTTI SZABÁLYZAT

A BELÜGYMINISZTÉRIUM II. FŐCSOPORTFŐNÖKSÉG KIADVÁNYA
1964

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /2

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /3

Jóváhagyom:

KŐRÖSI GYÖRGY sk.

r. vezérőrnagy
miniszterhelyettes

A Szabályzat meghatározza a körzetmegbízotti szolgálat szervezeti felépítését, a szolgálat irányítását, ellátását, a körzeti megbízottak jogait és kötelességeit, ellenőrzését és adminisztrációs tevékenységét.

A Szabályzat megjelenésekor lép hatályba. Egyidejűleg e szolgálattal kapcsolatos ellentétes utasítások hatályukat vesztik.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /4

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /5

I.

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

Jelen Szabályzat hatálya kiterjed:

— a városi, a községi, az őrsszékhelyi, a községi kihelyezett körzeti megbízottra (továbbiakban: kmb.), illetve a körzetmegbízotti csoportra, továbbá
— a vasúti (vkmb.)
— a folyamrendészeti (fkmb.)
— a repülőtéri (rep. kmb.)
körzeti megbízottra.

1.

A kmb. szolgálat a közrendvédelem egyik alapvető szolgálati rendszere.

2.

A kmb. a rendőrségnek az a beosztottja, aki szolgálati elöljárója irányításával meghatározott területen, körzetben, vasúti vonalszakaszon, repülőtéren, folyamszakaszon (továbbiakban körzet) önállóan látja el a hatáskörébe utalt rendőrségi feladatokat.

3.

Közvetlen kapcsolatot tart a lakossággal, s tájékozódik a körzetében előforduló eseményekről és jelenségekről. A társadalmi erőket bevonja a közrend és közbiztonság fenntartására.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /6

4.

Alapvető feladat ezen belül főleg **a bűntettek és szabálysértések megelőzése,** megszakítása, ezek elkövetőinek **felderítése,** a szocialista **törvényesség betartása és betartatása,** az állampolgárok nevelése és segítése.

5.

Tevékenységét az érvényben levő parancsok és utasítások alapján, jelen Szabályzat szerint önállóan látja el.

6.

Körzetében **felelős a közbiztonsági helyzet alakulásáért,** a saját, valamint az irányítása alatt működő önkéntes rendőri csoport tevékenységéért.

7.

Egy község területére 2—3 kmb. is rendszeresíthető, egy kmb.-hoz több község is tartozhat.
Kmb. csoportot alkot két, vagy ennél több kmb., ha székhelyük egy községben van.

8.

A községi kmb. lakhelye, irodahelyisége a kmb. székhelyéül meghatározott községben legyen.
Őrsszékhelyi kmb.-k részére az őrsön kell hivatali helyiséget biztosítani.
A községi, kihelyezett kmb.-k székhelye a területükön levő központi fekvésű községben legyen.
A kmb. városokban is lehetőleg a körzete területén lakjon.

9.

A kihelyezett vkmb.-nek a székhelyi vasútállomáson külön irodával kell rendelkeznie. Az őrsszékhelyi vkmb.-nek az őrs körletében kell külön irodát biztosítani. A vkmb. lakása lehetőleg a székhelyén legyen.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /7

II.

A KÖRZETEK

10.

Körzet az a terület (vasúti vonalszakasz, folyam és parti rész, repülőtér), amelyet az illetékes parancsnok egy-egy kmb. részére működési területként meghatároz.

11.

Kialakításánál figyelembe kell venni az ipari, mezőgazdasági létesítményeket, intézményeket és egyéb objektumokat, ezek veszélyeztetettségét, az idegenforgalom nagyságát, a közlekedési viszonyokat, az adott terület bűnügyi fertőzöttségét, a távolságokat és terepviszonyokat.

12.

A körzeteket úgy kell kialakítani, hogy azok az államigazgatási területeket teljesen átfogják. Ez alól kivétel a vkmb., az fkmb. és a rep. kmb. körzete.

13.

Városokban egy körzetre 4—6000, községekben, zárt település esetén 3—5000, ritkább településeken pedig 2—3000 lakosra jusson általában.

14.

Vkmb.-hez általában 20—60 km. vasútvonal és az ott lévő állomások tartozzanak. A vonal kialakításánál figyelembe kell venni

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /8

a pályaudvarok, vasútállomások és egyéb objektumok számát, az utas- és teherforgalmat.
A székhelyet úgy kell meghatározni, hogy a vkmb. az állomásokat bármely napszakban, rövid időn belül elérhesse. Rövidebb vonalszakaszt kell kijelölni, ha ahhoz határállomás, vagy vasúti csomópont tartozik, vagy ha a bűnügyi helyzet azt szükségessé teszi.

15.

Kmb. csoportok esetében, továbbá városokban a közigazgatási területet a kmb.-k között fel kell osztani. A szolgálati segédleteket és rendészeti nyilvántartásokat külön-külön vezetik.

16.

A körzethatárok megváltoztatására a rendőrkapitányság vezetője tesz javaslatot, amit a főkapitányság vezetője hagy jóvá. Új kmb. beállítását, vagy a kmb. székhely megváltoztatását a Belügyminisztérium illetékes csoportfőnöke engedélyezi.

17.

Új kmb. szolgálatba állítása esetén a körzetet át kell adni, illetve át kell venni.

A körzetet az őrs parancsnoka adja át. Ennek során:

— ismertesse a kmb.-vel a körzet sajátosságait, a bűnügyi, a közbiztonsági és közlekedésrendészeti helyzetet,
— mutassa be a helyi párt, tanácsi, társadalmi és gazdasági szervek azon vezetőinek, akikkel a kmb. kapcsolatot köteles tartani,
— továbbá az önkéntes rendőri csoport vezetőjét és a csoport tagjait,
— járják be közösen a körzetet,
— a szolgálati és rendészeti nyilvántartásokat, ügyiratokat (titkos okmányokat), valamint az anyagi és pénzügyi nyilvántartásokat a kmb. jegyzőkönyvileg vegye át.

A körzet átadásának a kmb. működési területén kell történnie.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /9

III.

A KMB. SZEMÉLYÉVEL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK

18.

Kmb. szolgálatra tiszti és tiszthelyettesi rendfokozatú rendőr állítható be, aki **rendőri szakképzettsége,** tapasztalata és emberi tulajdonsága alapján e **szolgálat önálló ellátására alkalmas.** Elvégezte legalább az **általános iskola 8 osztályát, tiszthelyettesi, vagy** ennél **magasabb rendőri iskolát végzett** és **több éves rendőri szolgálattal** rendelkezik. Átmenetileg megengedhető, hogy tiszthelyettes töltsön be tiszti kmb. beosztást.

Folyamrendészeti kmb.-nek csak olyan személy állítható be, aki motorcsónak, vagy hajóvezetői vizsgával is rendelkezik.

19.

A kmb.-t a **főkapitányság vezetője nevezi ki, helyezi át, váltja le.**

20.

A kinevezésre, leváltásra és áthelyezésre vonatkozó javaslatot a kapitányság vezetője (vkmb. esetében a vasúti rendőrőrs parancsnoka, folyamrendészeti kmb. esetében a révőrs parancsnoka) készíti el.

A repülőtéri kmb. kinevezése, illetve leváltása csak a Belügyminisztérium Folyam- és Légiközlekedési Osztály jóváhagyásával történhet.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /10

21.

A parancsnokok kötelesek biztosítani, hogy a körzeti megbízott minél huzamosabb ideig egy helyen teljesítsen szolgálatot.

22.

A kmb. egyik körzetből a másikba a szolgálat érdekében és saját kérelmére is áthelyezhető. A kérelemre történő áthelyezéseknél is figyelembe kell venni a szolgálat érdekeit.

23.

Kinevezés, leváltás, áthelyezés előtt a főkapitányság személyzeti és közrendvédelmi osztályának vezetője köteles az érintettel személyesen beszélni, s meggyőződni arról, hogy a követelményeknek megfelel-e, illetve indokolt-e az áthelyezés.

24.

Rendes szabadság, huzamosabb ideig tartó betegség, vagy vezénylés esetén gondoskodni kell a **helyettesítésről.**

Ez történhet:

— szomszédos kmb.-vel,
— a nyomozó tiszthelyettessel,
— rendőr ideiglenes megbízásával,
— járőr rendszeres vezénylésével.

A kmb. a helyettesítőt részletesen igazítsa el a legfontosabb teendők ellátására, az önkéntes rendőri csoport vezetőjét az őrssel és a helyettesítővel való kapcsolat tartására.

25.

A kmb.-k és nyomozó tiszthelyettesek **továbbképzését,** annak formáját és tematikáját külön utasítás szabályozza. A továbbképzés alapja az egyéni tanulás. Erről időszakonként a parancsnokok által meghatározott időben be kell számolni.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /11

IV.

A KMB. SZOLGÁLATA

26.

Napi 8 óra szolgálatot köteles teljesíteni, ami megosztható.

a) Szolgálatának időpontját, napi feladatait e szabályzat és az érvényben lévő parancsok, valamint a közbiztonsági helyzet figyelembevételével saját maga határozza meg.

b) Szolgálatba történő kivezénylés előtt az elvégzendő feladatait a Szolgálati Naplóba kell bevezetnie.

c) Szolgálatát úgy köteles megszervezni, hogy körzetében minden napszakban, az éjszakai órákban is biztosítsa a rendet.

d) A betervezett szolgálatot az őrsparancsnok megváltoztathatja.

27.

Munkája tervszerű tevékenységen alapul. A határidő naplóba 2 héttel előre be kell jegyezni:

— a főbb megelőzést szolgáló intézkedéseket,
— nyomozati és más határidős ügyiratok számát és tárgyát,
— önkéntes rendőri oktatást, eligazítást,
— tanács VB ülést (kivéve, ha mint tanácstag jelenik meg),
— veszélyes bűnöző és ref. alá helyezett személyek ellenőrzését,
— lakónyilvántartókönyv vezetők ellenőrzését, idejét,
— fogadó órákat,
— közös járőrszolgálatokat,
— munkaértekezleteket, szolgálati eligazítás, oktatás, lőgyakorlat, hivatalvizsgálat stb. idejét,

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /12

— szabadnapokat (a betervezés egy hónapra előre).
A felsorolt feladatok — a szabadnapok kivételével — szolgálatnak számítandók fel.
Más írásos szolgálati tervet, vagy előjegyzést készíteni tilos. Ha a beütemezett feladatok végrehajtása elmarad, azt az ok feltüntetésével be kell jegyezni.

28.

Kmb. csoportoknál a parancsnoki teendők ellátására a legmagasabb rendfokozatút, illetve a rangban idősebbet kell kijelölni. A parancsnok (az önállóság megsértése nélkül) felelős a csoport többi tagjának általános magatartásáért. A területileg illetékes párt- és állami szervek vezetőivel a kapcsolatot a csoport parancsnoka tartja. Amennyiben a kmb. csoport területén (a hozzá tartozó községekben, településen) több párt- és tanácsi szervezet, kirendeltség működik, úgy a kapcsolatot a kmb.-k önállóan tartják. A közbiztonsági helyzetről ugyancsak önállóan, különkülön számolnak be.

29.

Hetenként egy szabadnap illeti meg, amelyet az őrsparancsnok engedélyez. A kmb.-k szabadnapjai ne egyidőre essenek. Szabadnapként egy hónapban legfeljebb két munkaszüneti napot lehet engedélyezni.
Riadó, vagy készültségi szolgálat elrendelése esetén a szolgálati elöljáró utasítása szerint kell eljárni. A megszakított szabadnap helyett az őrsparancsnok más napon engedélyezze a szabadnap folytatását. Szabadnapokat egyszerre, vagy egymást követő napokon igénybe venni nem szabad. Egy hetet meghaladó betegség, vagy szabadság után szabadnap csak a szolgálatban eltöltött újabb hat nap letelte után adható ki.

30.

A fogadóórát az előre meghatározott és a lakossággal kellő módon ismertetett helyen és időben kell tartani.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /13

a) A községi kihelyezett kmb. hetenként egyszer tartson fogadóórát. A fogadóóra megtartásának napját és idejét a kapitányságvezető határozza meg.

b) A fogadóóra idejéről a lakosságot értesíteni kell és annak időpontját a kmb. iroda bejáratánál jól látható helyen feltüntetni.

c) A kmb. csoport tagjai naponként felváltva kötelesek fogadóórát tartani.

d) Félfogadásra az érintett szervekkel történt megállapodás alapján felhasználhatók a gazdasági szervek, tömegszervezetek, valamint a házkezelőségek irodahelyiségei is.

e) Szükség esetén a vasúti, repülőtéri és folyamrendészeti kmb.-k is tartsanak fogadóórát.

31.

Éjjel (III. napszakban) a közbiztonsági helyzetnek megfelelően rendőrrel, önkéntes rendőrrel, munkásőrrel teljesítse szolgálatát.

A kmb. csoport tagjai úgy szervezzék meg a munkát, hogy a közbiztonsági helyzetnek megfelelően az éjszakai órákban kettesével teljesítsenek szolgálatot. A körzeteket felváltva is járőrözzék.

Államhatár mentén, határövezetben szürkülettől napkeltéig kizárólag csak rendőrrel, határőrrel, munkásőrrel, vagy önkéntes rendőrrel teljesíthet járőrszolgálatot.

A folyamrendészeti kmb. kikötőben éjjel egyedül is teljesíthet szolgálatot, de vízijárművet ilyen esetben nem használhat.

32.

A közbiztonsági helyzet alakulásától függően egy, vagy több rendőr ideiglenesen a kmb. mellé vezényelhető. Ezen esetekben a kmb. a parancsnok.

Ilyen rendőri csoport létrehozását a kapitányság vezetője rendeli el.

Riadó elrendelésekor, amennyiben berendelik az őrsre, fegyverzetét és szigorúan titkos okmányokat magával vinni köteles.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /14

33.

A kmb. egyéb szolgálatra való felhasználása tilos.

34.

Szolgálati fegyverzete városokban és községekben éjjel-nappal egyaránt pisztoly (a rendszeresített lőszerrel), továbbá gumibot és bilincs.

Határövezetben szürkülettől napkeltéig, valamint a nyugati határrészen a határtól egy km.-es mélységben nappal is géppisztoly, gumibot és bilincs.

Géppisztollyal kell szolgálatot ellátni:

— ha erre a parancsnokától utasítást kap,
— ha azt a közbiztonsági helyzet szükségessé teszi,
— ha veszedelmes, vagy felfegyverzett bűnözőt kell elfogni.

Pisztolyát szolgálaton kívül lakására viheti és olyan helyen kell tartania, hogy illetéktelen személy hozzá ne férhessen. A pisztolyt csak ürített állapotban tarthatja lakásán. A géppisztolyt a kmb. irodában tárolja, annak súlyzárát a TÜK. ládában őrizze.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /15

V.

A KMB. ALÁRENDELTSÉGE ÉS IRÁNYÍTÁSA

35.

A kmb. a területileg illetékes rendőrőrshöz tartozik és közvetlenül az őrs parancsnokának, illetve helyetteseinek van alárendelve.
Az őrsparancsnok felelős a kmb. szolgálati tevékenységéért, eligazításáért, beszámoltatásáért, ellenőrzéséért, oktatásáért, neveléséért, valamint erkölcsi, politikai és fegyelmi helyzetéért.

36.

Az **őrsparancsnok havonta tart eligazítást.** Az eligazítás megtartható egyszerre, valamennyi kmb. részvételével, vagy több csoportban, más-más időben.
Az eligazításon meg kell határozni a kmb.-k általános feladatait, ugyanakkor az egyes körzetek sajátosságait figyelembe véve külön-külön a konkrét feladatokat is. Ismertetni kell az időközben megjelent parancsokat, utasításokat, helyzetértékeléseket.
Az eligazításon vegyenek részt a közrendvédelmi parancsnokok, esetenként a kapitányság vezetői, továbbá a bűnügyi, az igazgatásrendészeti alosztályok vezetői.

37.

A feladatok végrehajtásáról rendszeres ellenőrzés során kell beszámoltatni. A **beszámoltatás, berendeléssel csak rendkívüli esetekben történhet.**

38.

Az **őrsparancsnokok negyedévenként egyszer munkaértekezletet** kötelesek tartani. A munkaértekezleten a szabadságon lévők és vezényeltek kivételével valamennyi kmb. köteles részt venni.

A munkaértekezlet általában négy óránál hosszabb ideig nem tarthat.

Az őrsparancsnok által írásban elkészített értékelést a közrendvédelmi parancsnok a kapitányság vezetőjének terjeszti fel jóváhagyásra.

A beszámolóban részletesen elemezni kell a kmb.-k munkáját, különösen a tömegkapcsolat, a bűnügyi megelőzés helyzetét, az önkéntes rendőri csoportok tevékenységét és irányítását, a közlekedésrendészeti és szabálysértési munkát, az adott időszak fő feladatainak végrehajtását.

A munkaértekezleten a közrendvédelmi parancsnok, a bűnügyi és igazgatásrendészeti alosztály vezetője köteles részt venni.

39.

Évenként egyszer a kapitányság valamennyi kmb.-ja részére összevont értekezletet kell tartani. A beszámoló elkészítése a kapitányság vezetőjének feladata. Az értekezleten a főkapitányságról a közrendvédelmi osztály vezetője és a kapitányságról az alosztályvezetők kötelesek résztvenni.

A tanácskozásra helyes meghívni az érintett párt-, állami, ügyészségi, bírósági szervek vezetőit.

40.

Azokban a hónapokban, amikor munkaértekezletet hívnak össze (őrsi, kapitányságí), havi eligazítást a kmb.-k részére tartani nem kell. A havi eligazítások és munkaértekezletek időpontját legalább 10 nappal előbb közölni kell a berendeltekkel, hogy munkájuk megszervezésénél azt figyelembe vehessék.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /17

41.

A Szabályzatban meghatározott értekezleten kívül a kmb.-ket csak a főkapitányság vezetőjének engedélyével szabad összevonni.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /18

VI.

A KMB. KAPCSOLATA A LAKOSSÁGGAL, A PÁRT-, AZ ÁLLAMI, A TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI SZERVEKKEL

42.

A kmb. egyik **szervezője** és **segítője** a helyi társadalmi erők mozgósításának a bűnözés elleni harcra és a szocialista együttélés szabályainak betartására. **Elősegíti a lakosság bevonását a közrend és közbiztonság fenntartásába,** a társadalmi tulajdon, valamint az állampolgárok személy- és vagyonvédelmébe.
A kmb.-nek olyan légkört kell teremtenie, hogy az állampolgárok bátran forduljanak hozzá ügyes-bajos panaszaikkal, és azokra mindig orvoslást, vagy tanácsot kapjanak.

43.

A **helyi és személyi ismeret** az eredményes szolgálat egyik alapja. Ismernie kell a lakosságot, annak összetételét, területi elhelyezkedését, foglalkozását, szokásait, jellemző vonásait. Nemzetiségi területen lehetőleg beszélje az adott nyelvet is. Ismerje a párt-, állami és gazdasági vezetőket, a tömegszervezetek vezetőit, a tanácstagokat, a munkásőröket, a társadalmi aktívákat, az önkéntes rendőröket és mindazokat az állampolgárokat, akikre munkája során támaszkodnia kell.
Ismernie kell a körzetében levő párt-, állami, társadalmi és gazdasági intézmények elhelyezését, az objektúmokat, raktárakat. Úgyszintén a rejtőzésre alkalmas helyeket és mindazt, ami a bűntettek megelőzésére és gyors felderítésére elengedhetetlenül szükséges.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /19

Ismernie kell a területén lakó veszélyes bűnözőket, rendőrhatósági felügyelet alatt állókat, kitiltott, mellékbüntetésre ítélt, börtönből szabadult, feltételes szabadságra bocsátott és utógondozott személyeket.

44.

A helyi párt-, állami és társadalmi szervek (kirendeltségek, alkörzetek) vezetőit köteles rendszeresen felkeresni és tőlük tájékozódni a körzet általános helyzetéről.

Rendszeresen tájékoztassa őket a közbiztonsági helyzetről, a társadalmi tulajdon védelméről, az olyan jelenségekről, amelyek zavarják az állampolgárok nyugalmát. Kérje segítségüket a feladatok megoldásához.

45.

A jelentősebb gazdasági szervek (ipari üzemek, közlekedési vállalatok, állami gazdaságok, gépállomások, termelőszövetkezetek stb.) vezetőivel a kapitányság vezetőjének utasítása alapján kell a munkakapcsolatot tartania.

Főbb vonalaiban ismerje meg az adott gazdasági szerv (egység) termelésben elfoglalt helyét. Olyan légkört kell teremtenie, hogy a gazdasági vezetők mindenkor bizalommal kérjék segítségét.

Hívja fel a gazdasági szervek vezetőinek figyelmét azokra az okokra, amelyek bűntettek elősegítői lehetnek. Tájékoztassa őket olyan jelenségekről, amelyek károsan befolyásolják, vagy befolyásolhatják az objektum biztonsági helyzetét.

Jelentősebb ügyekben szignalizációra tegyen javaslatot.

46.

Valamennyi kmb. köteles **a legszélesebb tömegkapcsolatot kiépíteni** területén. Törődnie kell, hogy olyan személyekkel is jó munkakapcsolata legyen, akik munkahelyük, foglalkozásuk jellegéből adódóan, rátermettségük alapján, hazafias alapon, hajlandóságot mutatnak rendszeres tájékoztatásra, s bevonhatók

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /20

a bűntettek megelőzésébe, felderítésébe. Velük úgy kell a kapcsolatot tartani, mint más állampolgárokkal, a találkozások és beszélgetések igazodjanak a személy életrendjéhez, a helyi viszonyokhoz.

A személyes kapcsolatokról nyilvántartást vezetni tilos, őket írásos jelentésre kötelezni nem szabad.

A kapott tájékoztatásokat köteles ellenőrizni és a szükséges intézkedéseket megtenni.

47.

A személyes kapcsolat megbízható különböző konkrét részfeladatokkal is, ha azt önként vállalja és arra alkalmas.

Így:

— ref. alatt álló, kitiltott, feltételes szabadságra bocsátott stb. személyek,
— veszélyes bűnözők, szökésben lévő körözött személyek környezetének, baráti körének, magaviseletének, mozgásának, gyanús körülmények között élő, költekező személyek, fiatalkorúakból álló galerik, csavargó gyermekek tevékenységének, mozgásának figyelemmel kísérésére,
— olyan adatok gyűjtésére, amelyek a rendőrséget érdeklik, de amelyek beszerzése nem ütközik különösebb nehézségekbe, nem kívánja az állampolgárok szokásos életrendjének megváltoztatását.

48.

Körzetében **szervezi, irányítja az önkéntes rendőri csoportokat és azok tevékenységét.** Feladata az önkéntes rendőri csoportvezetők eligazítása, tájékoztatása, rendőri feladatok meghatározása, az önkéntes rendőrök nevelése, segítése és ellenőrzése.

A kapitányság vezetője által kijelölt önkéntes rendőri csoport részére az oktatást megtartja.

Javaslatot tesz az önkéntes rendőrök dicséretére, jutalmazására, kitüntetésére, illetve alkalmatlanná válás esetén a visszahívásra.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /21

49.

Rendkívüli feladatoknál és a mindennapi munka során, igényelje a munkásőrség tagjainak közreműködését, a vonatkozó parancsok, utasítások szerint.

50.

Tartson rendszeres kapcsolatot a tanácstagokkal, a házfelügyelőkkel (lakónyilvántartókönyv vezetőkkel), a lakóbizottsági tagokkal. Tájékozódjon a ház, a tömb, az utca közbiztonsági helyzetéről, a szocialista együttélés helyzetéről, rendszeresen érdeklődjék az ott lakó gyanús személyek, veszélyes bűnözők és ref alá helyezettek magatartásáról.

51.

Az 1954. évi X. tv. 63. §.-a előírja a rendőrségi szervek és a kmb.-k **beszámolási kötelezettségét** a közbiztonsági helyzetről, a tanácsi és VB. ülésen. A beszámoló összeállítása előtt kérje a helyi pártszerv vezetőségének véleményét. Használja fel a lakosság körében szerzett, az önkéntes rendőri szervezet tevékenységének tapasztalatait.

52.

Kmb. csoportoknál a csoport tagjai közösen készítik el a beszámolót, s azt a csoport parancsnoka, vagy a csoport tagjai felváltva terjesztik a tanács elé.

A beszámoló tartalmazza:

— a körzetben végzett rendőri munka hogyan segítette elő a helyi politikai és gazdasági célok megvalósulását;
— a szocialista törvényesség érvényesülését;
— milyen a társadalmi tulajdon védelmének helyzete;
— hogyan alakul az állampolgárok személye és javai elleni bűntettek száma, azok milyen károkat okoznak, megfelelő-e

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /22

a felderítés, a befejezett eljárásoknak a nevelő és visszatartó ereje;
— melyek a bűncselekményeket elősegítő okok;
— hogyan alakult az ifjúság és gyermekvédelem helyzete, a társadalmi erők részvétele milyen e munkában;
— milyen problémák mutatkoznak a szocialista együttélés szabályainak betartásában;
— az állampolgárok milyen ügyekben, hány esetben fordultak panasszal a kmb.-khez, a panaszokat hogyan intézték el, a lakosság igényeit rendőri vonalon miként elégítették ki;
— az önkéntes rendőri szervezet hogyan fejlődik, tevékenységével hogyan járul hozzá a közbiztonság fenntartásához;
— milyen a közbiztonság és közlekedési helyzet;
— hogyan alakul körzetében a szabálysértések helyzete, s mely szabálysértések a legjellemzőbbek;
— a helyi állami, gazdasági és társadalmi szervek hogyan segítették a kmb. munkáját, s miben kéri e szervek segítségét;
— javaslatok a közbiztonság, a munka megjavítására.

Beszámolóban példaként csak olyan eset említhető, amelyben már érdemi döntés (határozat, ítélet) született. A beszámoló állami, vagy szolgálati titkot nem tartalmazhat.

53.

A beszámoló elkészítésekor figyelembe kell venni a területileg illetékes vasúti, folyam- és légirendészeti kmb.-k véleményét, tapasztalatait is.

A beszámolót írásban kell elkészíteni és az őrsparancsnok jóváhagyása után a VB.-nek 8 nappal a beszámolás előtt meg kell küldeni.

A városi, községi, őrsszékhelyi, vasúti, folyam- és légirendészeti kmb.-nek nem kell beszámolnia. Ezeken a helyeken a kapitányság vezetője, illetve az őrsparancsnok terjessze elő a beszámolót.

54.

Meghívás alapján vegyen részt a társadalmi szervezetek rendezvényein. Használja fel azokat a lakosság hangulatának és véle-

ményének megismerésére, a közbiztonsági helyzet ismertetésére, a lakosság tájékoztatására.

Olyan munkakapcsolatot létesítsen e szervek vezetőivel, hogy azok jelentősebb rendezvényeikre hívják meg.

55.

Rendszeres és tervszerű felvilágosító nevelő tevékenységet fejtsen ki. A propaganda előadások anyagát írásban előre, ki kell dolgoznia és azt az őrs parancsnokával jóváhagyatni. A propaganda előadásokhoz a felsőbb parancsnokok kötelesek segítséget nyújtani.

A propaganda előadások a közbiztonsági helyzetnek megfelelően foglalkozzanak:

— a társadalmi tulajdon fokozott védelmével,
— az egyes bűntetteket, idényjellegű bűncselekményeket elősegítő okokkal,
— a szülők és a lakosság ifjúság- és gyermekvédelmi feladataival,
— a lakosság feladataival a bűnözés megelőzésében,
— a szabályos közúti közlekedéssel,
— a leggyakrabban előforduló szabálysértésekkel.

A folyamrendészeti és repülőtéri kmb.-k propaganda tevékenységükben vegyék figyelembe területük sajátosságait.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /24

VII.

A KMB. FELADATAI EGYES SZAKTERÜLETEKEN

56.

Az állambiztonsági feladatokat külön parancs szabályozza.

57.

A társadalmi tulajdon védelmét szolgáló feladatainak ellátásában támaszkodjék a társadalmi szervek és az állampolgárok segítőkészségére.

a) Ismerje körzetének gazdasági helyzetét, az állami és szövetkezeti objektumokat, pénzintézeteket, raktárakat, telephelyeket és ezeket rendszeresen látogassa. Hiányosság esetén — amennyiben sürgős, személyesen intézkedjék — más esetben figyelmeztető levélre tegyen javaslatot.

b) A mezőgazdasági betakarítási munkák idején ellenőrizze a gabonaneműek és egyéb termények szabadban való tárolását, annak biztonságos őrzését, tűzvédelmét. Amennyiben mulasztást észlel, gyors intézkedések megtételére hívja fel a gazdasági vezetők figyelmét.

c) Járőr és figyelő szolgálattal akadályozza meg a falopásokat.

d) Rendszeresen ellenőrizze az anyag- és árufuvarozást végző járműveket. Gyanús esetekben készítsen jelentést a járműről, a szállított anyagról, a szállítás idejéről és a résztvevő személyekről.

e) Kísérje figyelemmel a felvásárlást folytatók tevékenységét. Derítse fel az engedély nélküli ipari, vagy kereskedelmi tevé-

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /25

kenységet űző személyeket. Piacokon, vásárok alkalmával ellenőrizze és kísérje figyelemmel az üzérkedéssel gyanúsítható személyek tevékenységét és magatartását.

f) Rendszeresen kísérje figyelemmel az építkezéseket. Ellenőrizze az építkezéseknél az anyagszállítást, tárolást. Terjedjen ki a figyelme arra, hogy a magánépítkezők honnan szereznek be építőanyagot.

g) Kísérje figyelemmel körzetében a kereskedelmi szervek tevékenységét és a társadalmi erők bevonásával fedje fel a vásárlók megkárosítását célzó tevékenységet (súlycsonkítás, minőségrontás stb.).

h) Társadalmi tulajdont sértő szabálysértés esetén rögzítse a bizonyítékokat, jegyezze fel a tanúk és az elkövetők személyi adatait.

i) Devizagazdálkodást sértő és vámbűntettekre utaló adatokat, tudomására jutás esetén haladéktalanul jelentse.

j) Bűntett elkövetését lehetővé tevő, vagy megkönnyítő körülmény — hanyagság, felületesség — észlelését, valamint, ha felkérésére az illetékes személyek intézkedést nem foganatosítottak, jelentse.

k) Vasúti dézsmálás felfedésekor intézkedjen.

l) A folyamrendészeti kmb. kísérje figyelemmel a külföldi hajók mozgását, a külföldi állampolgárok tevékenységét, s bűncselekményre utaló adatok észlelését azonnal jelentse.

58.

Személyek javainak védelme érdekében:

a) A körzetében lakó és dolgozó veszélyes bűnözők tevékenységét és mozgását kísérje figyelemmel és az érvényben lévő utasítások szerint járjon el.

b) A körzetében megjelenő gyanús vagy bűnöző személyeket derítse fel, győződjön meg tevékenységükről. Bűntett elkövetésén tettenért, vagy azzal alaposan gyanúsítható személyt fogja el.

c) Kísérje figyelemmel a feltűnően költekező életmódot foly-

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /26

tató személyeket és illegális jövedelmi forrásukra vonatkozóan szerezzen adatokat.

d) Helyszínes bűntettek esetén, biztosítsa a helyszínt. Egyidejűleg folytasson puhatolást a tettes és a tanúk felderítése érdekében. Amennyiben arra mód van, intézkedjen a tettes elfogására, belátásától függően kezdje meg a nyomon üldözést. A helyszínre érkező bizottság vezetőjének jelentse tett intézkedéseit.

e) Jelentse, illetve fogja el a fegyvert, vagy lőszert rejtegetőket.

f) Köteles azonnal jelenteni az olyan értesüléseket, amelyek bűntett elkövetésére vagy előkészületére utalnak. Derítse fel a gyanús összejöveteleket, olyan illegális helyiségeket, ahol rendszeres az italozás, mulatozás, ahol lopott tárgyak átvétele, megőrzése, eladása történik, és azokat jelentse.

g) Rendszeresen ellenőrizze a szórakozóhelyeket, különösen azokat, ahol szeszesitalt fogyasztanak. Figyelje meg, hogy a fiatalkorúak körében nincsenek-e gyanús jelenségek, nem alakulnak-e ki olyan csoportok, amelyek magatartásukkal, vagy tevékenységükkel zavarják a köznyugalmat. Intézkedjen a fiatalkorúak szeszesitallal való kiszolgálásának megelőzésére.

h) Derítse fel azokat a szülőket, akik gyermekeik eltartásáról nem gondoskodnak és azok züllését elősegítik. A tanácsi szervekkel együttműködve tegyen javaslatot a körzetében tartózkodó csavargó gyermekek állami gondozására.

i) A körzetében tartózkodó csavargó, munkakerülő életmódot folytatókat, házalókat és más gyanús személyeket igazoltassa. Amennyiben bűntettre utaló adatok, vagy jelenségek jutnak tudomására, ezen személyeket fogja el és tegye meg a szükséges intézkedéseket.

j) A vasúti és folyamrendészeti kmb.-k rendszeresen kísérjék figyelemmel a vasúti és hajóállomások várótermeit, a pénztárakat és környéküket, figyeljék meg a gyanúsan viselkedő személyeket, előzzék meg a zsebtolvajlásokat, csomaglopásokat és ilyen bűntettek esetében intézkedjenek a tettes felderítésére. A csomagjukat őrizetlenül hagyó utasok figyelmét hívják fel az elővigyázatosságra. Derítsék fel a csempészést elkövető személyeket, valamint a csempészésből származó tárgyak értékesítőit.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /27

k) Kutassa fel a körzetében tartózkodó körözött személyeket, azok rokonait, ismerőseit és ellenőrizze, hogy a körözött személy nem tartózkodik-e ezeknél.

A körzetére hatályos személykörözéseket köteles bevezetni a nyilvántartó könyvbe és rendszeresen ellenőrizni, hogy a körözött személy nem jelent-e meg a körzetében.

Szervezze meg, hogy a lakosság és az önkéntes rendőrök a körözött személy megjelenéséről azonnal értesítsék.

Rendszeresen ellenőrizze a körzetében lévő tömegmunkahelyek (gyárak, üzemek, bányák, építkezések stb.) környékét, a munkásszállásokat. Ügyeljen arra, hogy e tevékenységével a dolgozókat ne zaklassa.

Ellenőrizze a búvóhelyeket, az ott talált személyeket igazoltassa, ha szükséges állítsa elő.

Valamennyi általa igazoltatott, vagy eljárás alá vont személyt a körözési anyagban priorálja, szükség esetén a vonatkozó utasítás szerint intézkedjék.

Pontosan, naprakészen vezesse a körözési mutatót.

l) A heti piacokat, a vásárokat rendszeresen ellenőrizze (különös tekintettel a használt cikkek kereskedőinek áruira) a tárgykörözési mutató és híranyagok alapján.

m) Használja rendszeresen a veszélyes bűnözők névmutatóját, igazoltatásnál a vonatkozó utasítás szerint járjon el.

n) Tegyen javaslatot a körzetében lakó, a közbiztonságra veszélyes személyekkel szemben rendészeti kényszerintézkedések alkalmazására. Ezzel kapcsolatban eljárási cselekményeket (bizonyítékok beszerzése, tanúk kihallgatása, összefoglaló jelentések elkészítése stb.) csak az őrparancsnok utasítására végezhet.

A rendőrhatósági felügyeleteseket rendszeresen ellenőrizze. Jelentést abban az esetben kell tennie, ha a ref. alá helyezett személy megszegi a határozatban előírt korlátozásokat, vagy ha egyéb érdemi adat jut tudomására.

Javaslatot tehet a ref. alá helyezés megszüntetésére. A rendőrhatósági felügyeletből törlés, vagy meghosszabbítás esetén ki kell kérni a kmb. véleményét is.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /28

59.

Nyomozási hatáskört külön utasítás szabályozza.

a) A vonatkozó utasítások szerint foganatosítja az őrs hatáskörének megfelelő nyomozási cselekményeket (idézés, kihallgatás, házkutatás, személymotozás, helyszíni szemle, nyomozási kísérlet, lefoglalás, szakértő bevonása stb.).
A feljelentés kiegészítése, a nyomozás elrendelése, megszüntetése az illetékes ügyész, a kapitányság vezető, az őrsparancsnok joga.

b) Az egyes nyomozási cselekmények végrehajtása során működjön együtt a szomszédos kmb.-vel, az őrs nyomozó tisthelyettesével.

c) A hatáskörét meghaladó ügyek esetében helyi és személyi ismeret alapján célszerű bevonni egyes házkutatásokba, kihallgatásokba, helyszíni szemlékbe és az üldözésbe.

60.

A közbiztonsági helyzetnek megfelelően:

a) Különböző napszakokban rendszeresen teljesítsen járőrszolgálatot.

b) Rendszeresen tájékoztassa a területén szolgálatot teljesítő őrszemeket és járőröket, igényelje azok segítségét. Hívja fel figyelmüket azokra a jelenségekre, amelyek károsan befolyásolják a közbiztonságot.

c) Rendszeresen igazítsa el és ellenőrizze az éjjeliőröket, mezőőröket, valamint a házfelügyelőket.

d) Rendkívüli események (elemi csapás, szökés, határsértés) esetén külön utasítás szerint, a társadalmi erőkre támaszkodva lássa el szolgálatát.

e) Kísérje figyelemmel a területén lévő objektumok polgári fegyveres őrségének tevékenységét, az észlelt tapasztalatokat közölje az üzem vezetőségével, illetve jelentse elöljáróinak.

f) Intézkedjék azokban az esetekben, ha az utcák, terek stb. nincsenek megfelelően kivilágítva, vagy ezeken a helyeken

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /29

javításokat, építkezéseket végeznek, a közművek megrongálódtak, s a biztonságos közlekedés előfeltételei hiányoznak.

g) Akadályozza meg az utcai verekedéseket, botrány okozásokat, közhasználatú berendezések megrongálását. Derítse fel a területén garázdálkodó személyeket.

h) Kényszer elvonó kezelésre tegyen javaslatot azokkal az alkoholistákkal szemben, akik környezetük biztonságát veszélyeztetik, zavarják a közrendet, vagy ilyen magatartás miatt többször voltak figyelmeztetve.

i) Biztosítsa a helyi jellegű rendezvényeket. Rendszeresen ellenőrizze a műsoros előadásokat és táncmulatságokat. Győződjön meg arról, hogy a rendezvények megtartására van-e érvényes engedély, valamint arról, hogy az engedélyben meghatározott helyen és időben, a megjelölt rendezvényt tartják-e, a rendező gárda képes-e fenntartani a rendet, ismerik-e feladataikat.

j) A vasúti, folyamrendészeti és repülőtéri kmb. az adottságokat figyelembe véve:

— köteles megakadályozni minden olyan magatartást, amely zavarja a szabad fürdőhelyen pihenő, repülőtéren, vasúti és hajóállomásokon tartózkodó, a vonaton és hajón utazó állampolgárok nyugalmát és veszélyezteti testi épségüket;

— ellenőrizze a vasút területén, a kikötőkben levő raktárakat és azok környékét, akadályozza meg az esetleges bűntetteket és különböző rongálásokat;

— nyújtson segítséget a vasúti, illetve hajóállomás vezetőinek, dolgozóinak, főleg csúcsforgalom idején a közrend és közbiztonság szabályainak betartásához;

— rendszeresen ellenőrizze a körzetében levő repülőtereket;

— akadályozza meg a rendzavarást és intézkedjék minden olyan személlyel szemben, aki a repülőtér rendjét bármilyen formában megsérti. Nyújtson segítséget a repülőtér vezetőjének a rend fenntartásához.

k) A vasúti, a repülőtéri, folyamrendészeti és területi kmb.-k hangolják össze tevékenységüket. Ha az adott viszonyok megkívánják, közösen is teljesítsenek szolgálatot.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /30

Közlekedésrendészeti feladatok végrehajtása terén:

a) Ismerje a körzete közlekedési rendjét, Tegyen intézkedéseket a gyalogosok és gépjárművek szabályos közlekedése és biztonsága érdekében. (Széleskörű propaganda munka, útba igazítás, figyelmeztetés, feljelentés, helyszínbírságolás.) Közlekedésrendészeti munkájában alapvető követelmény a baleset megelőzése.

b) Ismerje a körzetében levő gépjármű telephelyeket, a forgalmasabb közlekedési csomópontokat, továbbá mindazokat a helyeket, ahol nagy a baleseti veszély.

c) Közúti ellenőrzése főleg a mellékútvonalakra terjedjen ki. Városban segítse a közlekedésrendészeti szerveket csúcsforgalmi időben, továbbá olyan útvonalakon, ahol zsúfolt a közúti közlekedés.

d) Jelentse, ha a közút, vagy közúti jelzőtáblák megrongálódtak. Amennyiben halaszthatatlanul szükséges, terelje el a forgalmat. Tapasztalatai alapján tegyen javaslatot a forgalom szabályozására, közúti jelzőtáblák felállítására, illetve megszüntetésére.

e) Közúti biztosításokban a kapott utasítások szerint járjon el.

f) Akadályozza meg közúton a bűntetteket, a közlekedési szabálysértéseket.

— Rendszeresen ellenőrizze az italmérő helyiségeket és környékét az ittas állapotban való gépjármű vezetés megelőzése céljából.

— Intézkedjen a KRESZ.-ben foglaltak megszegése, különösen elsőbbségi jog meg nem adása, szabálytalan előzés, engedély nélküli, illetve szabálytalan személyszállítás, gépjárművezetői igazolvány nélküli gépjárművezetés, kivilágítatlan járművel a forgalomba való részvétel esetén.

g) Közúti baleset esetén a sérültet részesítse elsősegélyben, biztosítsa a baleset színhelyét. Amennyiben szükséges, a forgalmat irányítsa, illetve terelje el. A baleset helyszínére kiérkező baleseti járőrt, bizottságot tájékoztassa és nyújtson nekik segítséget. Személyi sérülés nélküli balesetek esetében a vonatkozó utasítások szerint járjon el.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /31

h) Közterületen ellenőrizze a helyfoglalásokat, tartassa be a helyfoglalásokra vonatkozó rendelkezéseket (jelzőtábla elhelyezése, bontás, vagy építkezés elkerítése, építőanyag tárolásának szabályai stb.).

i) Nyújtson segítséget a körzetében működő úttörő közlekedési járőr csoportok tevékenységéhez.

62.

A vkmb. a vasúti közlekedés biztosítása érdekében:

a) ismerje a vonal szakaszán leggyakrabban előforduló balesetek helyét, körülményeit. Ismerje meg a vasúti közlekedés rendjére vonatkozó fontosabb jogszabályokat.

b) Derítse fel azokat a hiányosságokat, amelyek vonalszakaszán előidézői lehetnek baleseteknek. Ezek megszüntetésére intézkedjék (Javaslattétel stb.)

Ellenőrizze, hogy a sorompó nélküli átjáróknál a vasúti síneken az áthaladás szabályosan történik-e, megvannak-e a figyelmeztető táblák, s jól láthatók-e.

c) Előzze meg a közlekedés biztonságára létesített berendezési eszközök rongálását. Adjon segítséget a pályaőröknek, a váltókezelőknek és a többi MÁV. dolgozóknak abban, hogy a lakosság körében a balesetet előidéző magatartást meg tudják akadályozni.

d) Akadályozza meg a mozgó vonatokra fel- és leugrálást, a pályatesteken, tiltott helyeken való átjárást, a pályatesten, vagy annak közelében állatok legeltetését, a pályatesten való kerékpározást.

e) Külön megbízás alapján a vasút területén elkövetett szabálysértőket helyszínbírságolja.

f) Vasúti balesetnél a helyszínt jelölje meg, a nyomokat biztosítsa, a tanúk nevét írja fel, majd a vonatvezető nevének és vonat számának feljegyzése után a szerelvényt haladéktalanul engedje útjára.

g) Külön utasításra résztvesz a kormányvonatok biztosításában.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /32

63.

Folyamrendészeti kmb.

a) Ismerje meg a hajózási szabályokban (utasításokban) előírt rendelkezéseket.
Ellenőrizze, hogy a vízijárművek, az úszóművek és vízijármű vezetők rendelkeznek-e a jogszabályokban meghatározott érvényes okmányokkal.
Ismerje meg a kompok közlekedési szabályait, ellenőrizze, hogy a közlekedésben megtartják-e az előírásokat (terhelés, ráhajtás, mentőeszközök készenlétben tartása, stb.).

b) Ismerje meg folyamszakaszán a hajózás szempontjából veszélyes helyeket és azokat a részeket, ahol a leggyakrabban előfordulnak balesetek. Derítse fel folyamszakaszán azokat a hiányosságokat, amelyek előidézői lehetnek a baleseteknek. Amennyiben az intézkedés hatáskörét meghaladja, tegyen javaslatot parancsnokának a hiányosságok megszüntetésére.

c) Kísérje figyelemmel és előzze meg a hajóközlekedés biztonságára létesített berendezések megrongálását. (Parti és úszó jelzőberendezések, hidak, úszóművek kivilágítása.)

d) Akadályozza meg, hogy a motor- és evezős csónakok szabálytalanul közlekedjenek és ezzel veszélyeztessék a biztonságos hajóközlekedést. Rendszeresen ellenőrizze a vízijárművek terhelését, amennyiben túlterhelést észlel, intézkedjék.

e) Az alábbi eseményeknél feltétlenül intézkedjék:
— vízijárművek ittasan történő vezetésekor;
— horgászat, a halászat szabályainak megszegése esetén;
— a fürdés szabályainak megsértőivel szemben.

f) Előzze meg a fürdőhelyeken a lopásokat és ellenőrizze a halőröket.

64.

A repülőtéri kmb.

a) Ismerje meg a repülés és ejtőernyős ugrásra vonatkozó fontosabb rendelkezéseket.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /33

Ismerje a repülési szabályok megszegésének okait.

b) Derítse fel azokat a hiányosságokat, amelyek a repülőtereken előidézői lehetnek szabálysértéseknek. Azok megszüntetésére tegyen intézkedést, illetve javaslatot.

c) Akadályozza meg, hogy illetéktelen személyek a repülőtéren átjárjanak.

d) Előzze meg a légiközlekedés (repülés) biztonságára létesített berendezési eszközök megrongálását.

e) Repülések alkalmával kísérje figyelemmel a repülőtéri szolgálat tevékenységét. Szabálytalanság észlelése esetén annak megszüntetésére hívja fel a repülőtér vezető figyelmét.

f) Ellenőrizze a területén rendezett látványos repüléseket, bemutatókat, valamint a légi fényképezéseket, filmezéseket.

g) Ellenőrizze a légi járművön történő fegyver, lőszer és robbanóanyag szállítására kiadott engedélyeket és az abban foglaltak betartását.

h) A szükségnek megfelelően vegyen részt a területén bekövetkezett légi balesetek helyszínbiztosításában, illetve azok helyszíni szemléjén.

65.

A kmb. csoportok ugyanazokat az igazgatásrendészeti feladatokat látják el, mint a községi rendőrőrsök. Tennivalóikat külön utasítás szabályozza.

A kmb.-k fontosabb igazgatásrendészeti feladatai:

a) A személyi igazolvány kiváltására kötelezett 16 éves állampolgárok összeírása.

b) Lejárt személyi igazolványok kicserélése során segítség nyújtás az igazgatásrendészeti szerveknek. Személyi igazolványok kiosztásában való részvétel.

c) Hamis, hamisított személyi igazolvány felhasználásakor vagy ha a személyi igazolvány olyan állapotban van, hogy abból a személyazonosság nem állapítható meg, vonatkozó utasítások szerint járjon el.

d) A lakónyilvántartókönyv vezetőkkel ellenőrizteti a személyi igazolványok érvényességi idejét.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /34

e) A talált személyi igazolványokat és talált tárgyakat átveszi, s a megtaláló meghallgatása után felterjeszti.

f) Az állampolgároknak felvilágosítást ad a személyi igazolvány ügyek elintézésének módjáról.

66.

Lakás be- és kijelentkezéssel kapcsolatosan:

a) A lakónyilvántartókönyv vezetők bevonásával ellenőrizze a lakás be- és kijelentkezési kötelezettség betartását.

b) Területén tartózkodó, munkahellyel, valamint bejelentett lakással nem rendelkező gyanús személyeket állítsa elő.

c) A külföldi állampolgárok lakás be- és kijelentkezésével kapcsolatban:

— kapitalista országból való beutazások esetében végezze el az előzetes helyszíni ellenőrzést; (baráti országok állampolgárai esetében 30 napon túl)

— külföldi állampolgárok beutazása után ellenőrizze a be- és kijelentkezési kötelezettség teljesítését, valamint a külföldi állampolgárok magatartását;

— kapitalista országból a körzetébe érkezőket az érvényben levő utasításnak megfelelően vegye nyilvántartásba;

— a hozzá forduló külföldi állampolgároknak adjon felvilágosítást a be- és kijelentkezés szabályairól;

d) A kapitányság és őrszékhelyén kívül működő kmb. a külön utasításokban meghatározottak szerint vegye át a szállodákban, túristaházakban, sátortáborokban, fizető vendéglátóknál elszállásolt személyekről kiállított szállodai bejelentő lapot, végezze el ezen személyek körözési mutató alapján való priorálását, s ezeken a helyeken rendszereseň ellenőrizze a bejelentési kötelezettség betartását.

e) Azokban a községekben, ahol a tanács végzi a lakás be- és kijelentkezéseket, segítse és ellenőrizze ennek szabályos végrehajtását.

f) A tanács VB. írásbeli megkeresésére elővezetést foganatosít. Ezzel kapcsolatos részletes szabályokat külön utasítás tartalmazza.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /35

g) A körzetében lakó, mellékbüntetésre ítélt és rendőrhatósági határozattal kitiltott személyeket ellenőrizze.

Az ellenőrzés terjedjen ki:

— a közügyektől eltiltott személyek nem gyakorolják-e azokat a jogokat, amelyektől eltiltották őket;

— a foglalkozástól eltiltott személyek nem gyakorolják-e a szóbanforgó foglalkozást;

— kitiltott személyek nem térnek-e engedély nélkül vissza.

h) Tartson rendszeres kapcsolatot a lakónyilvántartókönyv vezetőkkel. Ellenőrizze, hogy egyeztetik-e a bejegyzéseket a lakók személyi igazolványába bejegyzettekkel. Az érkezéseket, az eltávozásokat, a változásokat bevezetik-e. A rendőrség által kiadott bélyegzőket rendeltetésüknek megfelelően használják-e fel.

i) A határövezeti körzetben a megjelent ismeretlen személyeket ellenőrizze, hogy rendelkeznek-e állandó vagy ideiglenes engedéllyel. Kísérje figyelemmel, hogy az ideiglenes határövezeti engedéllyel rendelkezők eleget tettek-e jelentkezési kötelezettségüknek.

j) Rendszeresen ellenőrizze az utcák, terek, parkok, ligetek, csarnokok és más nyilvános helyek tisztaságát, hívja fel a területek felelőseinek figyelmét a rendelleneségek megszüntetésére. Téli időben ellenőrizze, hogy a havat, jeget eltakarították-e és a síkosságtól mentesítik-e a járdákat.

k) Rendszeresen ellenőrizze a vadász (sörétes, golyós) és szolgálati fegyverrel rendelkező személyeket (erdőőr, vadőr). Győződjön meg arról, hogy érvényes-e a fegyvertartási engedélyük, a bejegyzett adatok megegyeznek-e a személyi igazolvány adataival.

(E rendelkezés a budapesti kmb.-kra nem vonatkozik). Ellenőrizze a fegyverek tárolását és őrzését.

l) Rendszeresen ellenőrizze a nem katonai jellegű lőtereket és győződjön meg arról, hogy a lövészeteket az illetékes kapitányság által engedélyezett lőtéren tartják-e.

Ellenőrizze, hogy megvan-e a lőtér használatára jogosító engedély, az engedélyezett fegyver fajtákkal tartják-e a lövészetet, a közbiztonsági szabályokat betartják-e.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /36

Amennyiben a biztonsági feltételek nincsenek biztosítva, intézkedjen a lövészet beszüntetésére.

Külön utasításban megállapítottak szerint gondoskodjék az MHS. fegyvertartási engedéllyel rendelkező szakosztályvezetők, lövészcsapatok és sportegyesületek ellenőrzéséről.

67.

Robbanóanyag vasúton történő szállításánál ellenőrizze, hogy a vasúti kocsik mindkét ajtaján fel van-e erősítve a „veszélyes" feliratú tábla, továbbá, hogy a vasúti kocsik ajtajai biztonságosan le vannak-e zárva.

Győződjön meg arról, hogy gépkocsin a kísérő személyeken kívül nem tartózkodik-e más polgári személy, szállítás közben nem állnak-e meg lakott területen.

Megvan-e a szállításra vonatkozó rendőrhatósági engedély.

Külszíni robbantásoknál felállították-e a biztonsági őröket, nem tartózkodik-e illetéktelen személy a robbantás közelében.

Ellenőrizze a robbanó és lőfegyvereket tároló raktárak biztonságát. Szabálytalanságok észlelése esetén hívja fel a raktár vezetőjének figyelmét azok megszüntetésére.

m) Ellenőrizze a területén tevékenykedő vándoriparosokat. Győződjön meg arról, hogy a vándoripart vagy gyűjtő tevékenységet folytató személy rendelkezik-e érvényes engedéllyel, az engedélyben feltüntett ipart űzi-e, nem foglalkoztat-e más személyt, tevékenységében nem merülnek-e fel gyanús körülmények.

Szabálytalanság észlelése estén alkalmazzon figyelmeztetést, indokolt esetben feljelentést. Súlyosabb visszaélések fennforgása esetén javasolja az engedély bevonását.

68.

Katonai összeírásoknál és sorozásoknál:

— a fegyveres erők speciális egységeihez (a BM Határőrséghez és Karhatalomhoz, a hadsereg egyes alakulataihoz)

bevonulókról személyi és helyi ismeretei alapján információt készít és azt a rendszeresített kérdőíven továbbítja.

— amennyiben a sorköteles méltatlan arra, hogy a fenti egységeknél katonai szolgálatot teljesítsen, erről jelentést kell tennie az illetékes parancsnokságnak a BM. vonatkozó utasításaiban meghatározottak szerint.
— a sorkötelesekről tájékoztatást ad a sorozó bizottságnak.
— gondoskodik a bevonulási helyek közrendjéről.
— az összeírásokról, vagy a sorozásról indokolatlanul távolmaradókat a katonai kieg. parancsnok írásbeli megkeresése alapján (a kapitányság vezetőjének utasítására) elővezeti.

69.

A tűzrendészeti szervekkel tartson szoros kapcsolatot. Ismerje meg körzetében azokat a helyeket, amelyek tűzveszélyesek. Aratás és cséplés tűzrendészetére vonatkozó rendeleteket tanulmányozza, segítse azok maradéktalan végrehajtását.

Tűzesetek alkalmával azonnal értesítse a legközelebbi tűzoltóságot. Mozgósítsa a lakosságot a tűzoltásban való közreműködésre, biztosítsa a rend fenntartását ha szükséges, gondoskodjék forgalom eltereléséről is.

A tűz eloltása után a tűzrendészeti hatóságot segítse a tűz okainak felderítésében. A tűzrendészeti hatóság által igényelt rendőri intézkedéseket tegye meg.

70.

Elemi csapás esetén azonnal tegyen jelentést elöljárójának. A tanácsi és egyéb állami szervekkel közösen tájékoztassa a lakosságot a veszélyről és azokról az intézkedésekről, amelyeket a tanácsi és egyéb szervek a rend fenntartására elrendeltek. Segítse megszervezni az emberek és vagyontárgyak mentését, őrzését.

Intézkedjen azokkal az állampolgárokkal szemben, akik a veszély elhárítására elrendelt utasításokat megsértik. Rendkívüli

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /38

helyzetben a körzetében levő állami és karhatalmi szervekkel való együttműködést biztosítsa.

Rendkívüli esetekben, amikor az élet normális rendjét elemi csapás (árvíz, hófúvás, földrengés, tűz, járvány stb.) megzavarja, fokozottabb felelősséggel és éberséggel kell ellátni szolgálatát.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /39

VIII.

A KMB. ELLENŐRZÉSE

71.

Tételes (a kmb. egész tevékenységére kiterjedő) ellenőrzés során, az elöljáró vonja vizsgálat alá a lakosság, a párt, állami, gazdasági, tömegszervezetekkel fennálló munkakapcsolatot, az önkéntes rendőri csoportok irányítását, felhasználását, a bűnügyi megelőző, felderítő munkát. Ellenőrizni kell a szolgálat tervezését és végrehajtását, a közbiztonsági, közlekedésrendészeti, igazgatásrendészeti tevékenységet, valamint az ügyintézést, és a pénzgazdálkodást.

A repülőtéri kmb. ellenőrzését — a légirendészeti feladatok ellátására vonatkozóan — a BM. Folyam és Légiközlekedési Osztály végzi.

Tételes ellenőrzést köteles tartani valamennyi kmb.-nél:

— az őrsparancsnok (negyedévenként, amit helyettesével megoszthat);

— a közrendvédelmi parancsnok (évenként);

— a kapitányságvezető (évenként).

A tételes ellenőrzések tervét a kapitányságvezető hagyja jóvá. Az ellenőrző parancsnok legalább 3 nappal előbb értesítse a kmb.-t az ellenőrzés időpontjáról.

Tételes ellenőrzés alkalmával a rövid értékelést, az észlelt hiányosságokat és feladatokat az ellenőrző elöljáró a helyszínen szóban közölje, majd a készített írásos-észrevételt 8 napon belül — az őrsparancsnok útján — az ellenőrzött kmb.-nek küldje meg.

A hiányosságok kijavítását és a kapott feladatok végrehajtását a kmb. írásban jelentse, s ennek másolatát az e célra rendszeresített dossziéban gyűjtse.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /40

A megyei (budapesti) főkapitányság közrendvédelmi osztálya az érintett megyei osztályokkal közösen a kmb. szolgálatot évenként vonja **általános ellenőrzés** alá. Értékelje e szolgálat munkáját és fejlődését, s határozza meg a fő feladatokat.

Az értékelést küldje meg a kapitányságoknak.

Célellenőrzés keretében a kmb. szolgálat egy-egy főbb szakterületét vonják ellenőrzés alá (önkéntes rendőri szolgálat, társ. tul. védelmi munka, stb.)

Elsősorban azokat a kmb.-ket kell ellenőrizni, akiknek gyakori segítése indokolt, vagy ha azt az adott körzet operatív helyzete szükségessé teszi.

Mind éjszakai órákra, mind pedig munkaszüneti napokra jusson ellenőrzés.

A célelleőrzés tényét és tapasztalatait, valamint az utasításokat a kmb. Ellenőrzési Naplójában rögzíteni kell. Egyéb esetekben csak az ellenőrzés tényét.

Az ellenőrzések segítő jellegűek legyenek.

IV.

A KMB. ÜGYVITELÉNEK ALAPVETŐ ELVEI

73.

Annak érdekében, hogy a szolgálati időnek túlnyomó része a megelőző, felderítő és közbiztonsági feladatokra legyen fordítva, az ügyviteli teendőket a legszűkebb méretekre kell korlátozni. Tevékenységében a szóbeli jelentéstétel az irányadó. Jelen Szabályzatban foglaltakon kívül csak rendkívüli esetekben megyei (budapesti) rendőrfőkapitányság vezetőjének engedélyével lehet írásbeli jelentéstételre kötelezni.

74.

A kmb. szolgálati segédletei, rendészeti nyilvántartásai:

a) A kmb. Nyilvántartó Könyv (továbbiakban nyilvántartó könyv) a feladatok ellátásához, az értékelő, elemző tevékenységhez nyújt segítséget és rögzíti a munkát. A nyilvántartó könyvet pontosan kell vezetni. Minden szolgálati ténykedést, a közbiztonsággal összefügő eseményt be kell jegyeznie.

b) Nyilvántartó könyvet valamennyi kmb. vezet.

c) A nyilvántartó könyv vezetését külön utasítás szabályozza. A kmb. szolgálati kivezényléseit és bevonulását az őrs szolgálati naplójában nem kell külön vezetni.

d) A rendészeti nyilvántartásban szereplő és rendszeres ellenőrzés alatt álló személyekről — a veszélyes bűnözők kivételé-

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /42

vel — csak abban az esetben készítsen írásos jelentést, ha érdemi adatok jutnak tudomására.

e) Valamennyi kmb.-nek rendelkeznie kell határidő naplóval.

f) A repülőtéri kmb. által vezetendő segédleteket, nyilvántartásokat külön utasítás szabályozza.

g) Fentiekeň kívül vezetni kell az alábbi szolgálati segédleteket:

— iktatókönyv*,
— postai átvevő és átadókönyv*,
— ellenőrzési napló,
— ellenőrzési észrevételek gyűjtője (dosszié),
— vidéki távbeszélések jegyzéke*,
— DT. tömb*,
— helyszínbírságolási tömb,
— körözési mutató,
— rádió körözések nyilvántartása*.

h) Kmb. csoportok az igazgatásrendészeti feladatokkal kapcsolatban az alábbi nyilvántartásokat vezetik:

— 23. sz. nyilvántartó köňyv a kiadott személyi igazolványokról,
— 20. sz. forg. napló a bevont személyi igazolványokról,
— 41. sz. törzslap átvételi jegyzék a kiadott személyi igazolványok törzslapjainak felterjesztéséről,
— 45. sz. nyomtatvány a végleg bevont személyi igazolványok felterjesztéséről,
— 3. sz. határövezeti nyilvántartó könyv a kiadott határövezeti engedélyekről.

i) Valamennyi kmb. havonta köteles összeállítani a saját és az önkéntes rendőri csoportok tevékenységét értékelő közrendvédelmi statisztikát.

j) Végzi a pénz és anyaggazdálkodással járó adminisztrációs munkát.

A *-gal jelölteket a budapesti, városi és községi őrs székhelyi kmb-k nem vezetik.

k) A TÜK. szabályok értelmében a kmb. iroda és az irodában levő TÜK. láda (lemezszekrény) kulcsainak másodpéldányát az őrsön kell őrizni.

Budapest, 1964 május 15.

SOLYMOSI JÓZSEF s. k.
r. ezredes,
csoportfőnök

Felterjesztve: Miniszter elvtársnak.
Kapják: Elosztó szerint.
Készült: 4700 pld.

ÁBTL -4.2. - 12200/1964 /44